

Vägen mot den nya skolan

Olika insatser

Totalt har det under fyra år gjorts över 500 dokumenterade insatser.
Sid 5

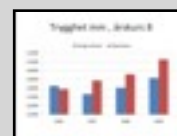
Bra skolledare är viktiga för skolutveckling

Det säger Erik Johansson, enhetschef för IDA. Han lyfter även vikten av olika kompetenser och etniska bakgrunder inom skolan.
Sid 8

Vilka resultat?

Genom olika utvärderingar och mätningar har IDA under åren blivit granskat. Resultaten visar en positiv trend när det gäller måluppfyllelse och trivsel och ofta stora förändringar.
Sid 12 -14

IDA

vägen in till framtiden

Inkludering, Delaktighet och Aktivitet. Förkortat blev det IDA. Tre ord som skulle utveckla många skolor i Västerås. Tre ord som faktiskt skulle betyda någonting.

Tre ord som skulle ge elever, föräldrar, lärare och rektorer på de skolor som hade det jobbigast i Västerås någonting utöver det vanliga och som skulle ta oss in i framtidens skola.

Efter fyra år kan vi se resultaten:

- Sjukskrivningstal som minskat med upp till 85 % på vissa enheter.
- Måluppfyllelse som ökat på nästan samtliga enheter IDA varit på och gett bättre ämneskunskaper - i vissa fall upp till 61%.
- Trivsel som ökat, både bland elever, föräldrar och personal och mobbning som minskar.

- Ökad attraktivitet hos skolor som blir del av Ida
Allt det här är dokumenterat genom olika undersökningar - PN-enkäter, revisioner, externa utredare - och alla säger samma sak. IDA hjälper skolorna att nå mål som de förut inte nått. Totalt har över 500 insatser gjorts av IDA:s vägledare och bidragit till en skolutveckling på fjorton enheter.

IDA har därför gått från projekt till enhet inom Västerås stad.

Ytterligare nyanställningar av vägledare kommer ske under hösten 2011 inom IDA:s tre insatsområden - språk och kommunikation, familjestöd och Passion -

kultur/idrott. Det innebär att fler skolor kan få del av IDA och en än större skolutveckling kan ske.

Vad är då styrkan med IDA, brukar en vanlig fråga vara. IDAs största framgångsfaktor som har varit avgörande för att nå uppsatta mål är att arbetet har utgått från tre insatsområden av strategisk natur som tillsammans har hållits ihop för att nå slagkraft. Mångfald och inkludering, en ständig vilja till utveckling, förmågan att se möjligheter på socialt tunga skolor, att arbeta förebyggande med t.ex. mobbning, skolk, hedersvåld och droger, språkliga kompetenser som når föräldrar och barn med annan språklig bakgrund än svenska, extra mycket kultur/passion i skolan och där låta barn och vuxna leva sina drömmar, socionomer och beteendevetare som arbetar inom skolan, coaching av lärare och rektorer, i verkligheten, och att öka motivationen genom samtal.

Svaren blir många beroende på vem du frågar och det är ganska naturligt. För IDA är många metoder, många vägar och flera sanningar. IDA är som droppar som blir till en flod - en flod vi färdas tillsammans på med enheterna vi är på.

Eller så är vi som bilden nertill, vi tillsammans med enheterna skapar nya vägar in till framtidens skola. På skolor som många ser som de svåraste och mest socialt utsatta och med sämst måluppfyllelse.

Tillsammans blir därför ett av nyckelorden.

Och vi ska på de här sidorna försöka ge en bild av IDA - en väg in till framtiden skola.

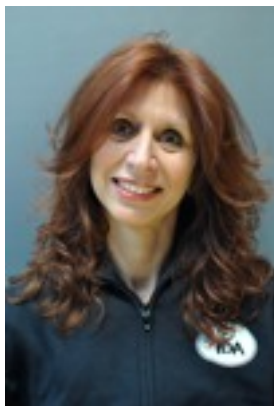

Foto till framsidan:
Linnea Klåvus

Bild: Konstnären Erik Johansson

Bakgrund

Om IDA

Araceli, ledningsgrupp

Golara, vägledare språk

Ali, vägledare Familjestöd

Åsa, vägledare Passion

I ett antal år hade Västerås stad gett miljoner till skolor men resultaten höll ändå samma låga nivå. Till det valde elever bort vissa skolor.

Då togs ett politiskt beslut att hitta en ny väg och det blev IDA. Ett projekt som skulle vara treårigt och IDA skulle arbeta tillsammans med skolor som hade sämst måluppfyllelse och attraktivitet.

Tanken var att IDA skulle ha tre insatsområden och de som arbetade där skulle kallas vägledare.

Språk och kommunikation/modersmål. Här anställdes lärare men även kompetenser med annan språklig/etnisk bakgrund. Syftet var att hitta annorlunda vägar alternativt stötta processer som redan var på gång inom skolan. Att anställa folk med annan språklig bakgrund var viktigt för att nå familjer som annars inte kommer till skolan eller kan ta emot information.

Familjestöd. Socionomer och beteendevetare anställdes att arbeta inom skolans väggar. Allt för att utveckla det elevsociala arbetet i skolan och vara en länk till familjer. Dessa skulle i vissa fall även fungera som en del av ledningsgruppen på skolan.

Passion - Kultur/Idrott. Att låta barn och vuxna leva sina drömmar ansågs vara en viktig bit för att utveckla skolan och därför anställdes medarbetare inom dans, drama, musik, idrott, skrivande/media, bild och form.

Ordet vägledare fyller sin funktion. Dels för att de som anställdes skulle just hitta nya vägar men att de också kommer ut som ledare. För att ställa sig upp i en skolkultur som fastnat i negativa mönster, kräver att du ser dig själv som en ledare och tror på dina

idéer till förändring. Det kräver också att du lyssnar och kommunicerar och skapar förståelse varför en utveckling är viktig. Vägledare inom språk/kommunikation och familjestöd placeras ute på skolor och enheter medan kultur/passionslaget blev en enhet som genom olika insatser besöker skolorna och arbetade med lärare och elevgrupper. Det innebär att vägledare inom språk och familjestöd arbetar mer inne i de processer som sker i skolan, medan passion kommer med ögon utifrån. På så vis får IDA många olika glasögon på verksamheten och kan skapa samarbeten med rektor, personal, elever och föräldrar.

Tanken var även att vägledare skulle göra insatser och dessa skulle dokumenteras och utvärderas. Det var viktigt med dokumentationen för att visa om det blev några effekter av arbetet.

Under de här åren fram till dags dato är IDA utvärderat genom Mälardalens högskola, Ernst and Young, psykolog Håkan Edlund, Pedagogiska Nämndens-enkäter (PN-enkät), liv och hälsa enkäten och lokala utvärderingar på enheterna som sker varje år. Vidare sker utvärderingar i form av betyg, sjukskrivningstal, och medarbetarsamtal. Utvärderingarna visar i stort sätt samma resultat.

En klart positiv trend när det gäller ökad måluppfyllelse, bättre studiero, minskad sjukskrivning, väl mående IDA-grupp och ökad attraktivitet för flera skolor. Det innebar att IDA gick från projekt till en egen enhet 2010.

Vill ni läsa mer kan ni gå till www.idasidan.se och klicka på länken Vad är Ida? Där finns slutrapport för projektet som andra nyhet. Totalt idag arbetar det 34 IDA-vägledare på åtta enheter.

Johan Wennhall en av initiativtagarna till IDA

Johan Wennhall, direktör för pedagogiska nämndernas stab, var med att ta fram idén runt IDA. Hans förväntan var att arbeta med hela systemet, som han uttrycker det.

Hur växte idén med IDA fram?

Utgångspunkten var en politisk ambition att möta en negativ utveckling i och runt skolan inom vissa bostadsområden. I gemensam diskussion med tjänstemän och sedermera myndigheten för skolutveckling växte tankarna fram.

Varför valdes bara ett tiotal enheter ut från första början?

Dels beroende på behovet av en kraftsamling av resurser, men kanske främst för att det var dessa enheter som hade de objektivt största behoven - hög social vikt, tendens till frånval och inte minst viktigt ett engagemang och intresse för en intern utvecklingsprocess.

Hur tänkte ni runt rekrytering av IDA-vägledare?

Johan Wennhall

Viktigt var naturligtvis kompetens; främmande språk/kulturkompetens, kreativ erfarenhet (passion) och utbildning inom det sociala området (socioonom etc).

Vilka förväntningar hade ni från beställarhåll?

Att genom stark intervention få till stånd en genomgripande skolutveckling. Att kunna arbeta med hela systemet: barn, familj, personal och närområde med kompetens i flera dimensioner. Att därigenom vinna en ökad

integration (bromsa utveckling av frånvalsskolor/förskolor) och givetvis nå bättre resultat i kunskap och värdegrund.

IDA var från första början ett treårigt projekt men som nu är en permanent del av verksamheten.

Vad tänker du runt de resultat som IDA åstadkom som projekt?

Resultat kan ses i primära indikatorer som till viss del är kopplade till output (resultat i närtid), t ex sjuktal bland medarbetare, engagemang, till viss del mätbara i kunskapsresultat. Se vidare nedan.

Vilka förväntningar har du på IDA inom den närmaste treårsperioden?

Förväntningar på outcome-effekter.

Förebyggande verksamhet är ofta svår mätbar, särskilt på kort sikt. På längre sikt objektivt mätbara indikatorer (förbättrade kunskapsresultat, minskad mobbning, främlingsfientlighet etc), attraktiva enheter, evidensbaserade insatser och en påverkan på enheter utanför IDA-arbetet.

Kan du till sist beskriva IDA i tre ord, vad det betyder för dig?

Passion, kunskap och helhetsarbete.

Rahma Jamal - elev Motivation blir som en skogsbrand

Vilka projekt/insatser deltog du i och vad gjorde du där?

Jag var med i en teateruppsättning som hette Roll spela Roll. Vi var tre skolor inom IDA som gjorde den tillsammans med Unga teater Västmanland och slutprodukten blev en fantastisk pjäs. Jag var skådespelare.

Vad betydde det för dig?

Helt ärligt går det nog inte ens att uttrycka det i ord. Det betydde JÄTTEMYCKET. Som ung har man inte riktigt fått grepp på allt. Man fråga sig själv alla de stora frågorna, vem är jag? Vad vill jag? Vad är meningen med att jag finns? Man gör saker utan att riktigt förstå varför, man gör inte riktigt det för sin egen skull.

Pjäsen var mer en vad någon kan ana. Man lärde känna sig själv, se saker från ett annat perspektiv. Efter pjäsen var jag på topp. Jag hade slutligen hittat mitt sanna identitet, jag brann av längtan till att få gå ut i världen. Det fanns ingen eller inget som kunde stoppa mig.

Om du skulle säga till andra skolor att de ska ha IDA, vad skulle du säga då?

De gör ett fantastiskt jobb och har en bedårande personal som bidrar till så mycket.

Skolor blir allt mer teoretiska, vilket är riktigt tråkigt måste jag säga. IDA:s aktiviteter är både lärorika och roliga samtidigt och denna kombination bidrar till att man får mer och mer uppmärksamhet bland eleverna.

Jag har själv varit en pina, hade ingen intresse för skolan och tillbringade mestadels av skoltiden på toan (gömde mig från lärarna).

Efter att äntligen insett att utbildning är viktigt hade jag kommit efter i skolan och behövde enormt mycket hjälp, IDA kom som min räddande ängel och jag gick på extra hjälp varje dag. Jag kämpade så mycket jag kunde och varje gång jag var på gränsen till att ge upp var den underbara personalen där och peppade mig.

Alla behöver motivation, den lilla gnistan av passion och som brinner som en skogsbrand.

"Det fanns ingen eller inget som kunde stoppa mig."

Olika insatser mot måluppfyllelse

IDA har haft totalt över 500 dokumenterade insatser. Att redovisa alla är en omöjlighet på det här utrymmet. För att visa mångfalden med vilket IDA kliver in och skapar samarbeten med skolor har vi valt att visa några insatser. Dels mot måluppfyllelse och även mot det elevsociala arbetet. Här är insatser som de olika insatsområden samarbetar runt eller skapar själva men alltid i samarbete med skolornas pedagoger eller annan personal.

Simskolan

I Västerås stad var 24.5 % av eleverna på IDA-skolorna inte simkunniga år 2009. Därför startades simskola på dagtid och det har gett strålande resultat. Det sker utifrån måluppfyllelsen inom ämnet idrott. Resultatet efter genomförd simskola var att 4.4 % fortfarande inte var simkunniga d.v.s. att ca 20% ökade sin simkunnighet.

Idag är det en permanent verksamhet, där elever på IDA-skolor men även andra skolor får möjlighet till simundervisning. Det har även gett effekter som att föräldrar till barnen också får simundervisning. I vissa fall behövs heltäckande vådräcker som IDA kan tillhandahålla, så att religion eller kultur inte är ett hinder.

Skoltidning/media

Genom att använda skoltidning/media utvecklas språket naturligt. Om det görs utifrån kreativitet, positivt synsätt och lusten att skriva eller förmedla sig t.ex. via teve eller radio. www.idasidan.se är idag den största skoltidningen i Sverige. Cirka 200 - 400 elever är på ett eller annat sätt aktiva i skrivandet av tidningen och antalet läsare har enbart under senaste året ökat med fantastiska 130 %.

Grunden för arbetet är måluppfyllelsen i olika skolämnen (svenska, SO mm) men är även ett värdegrundsarbete, där demokratifrågor är viktiga.

Sommarskolor

För elever som inte uppnår målen finns möjlighet att gå på sommarskola. Resultaten talar sitt tydliga språk. Måluppfyllelsen ökar mellan 30 - 50% för de som går in sommarskolan. Idag är det här en permanent

verksamhet, som erbjuds på tre till fem enheter varje år och även elever från andra skolor inom Västerås stad har möjlighet att söka sig dit.

Matematiksatsning förskola/skola

I samarbete med ett mentorskap för matematik som finns inom Västerås stad, har IDA en egen matematikgrupp som arbetar med vägledning och direkt stöd åt lärare på olika enheter. De har tagit sig an läxverkstäder och sommarskoleverksamhet och det har gett bra resultat i ökad måluppfyllelse som vi redan nämnt. Varje år ger det elever som ännu icke nått målen möjlighet att förbättra sina kunskaper. Vidare deltar matematikgruppen i utvecklingsarbetet för matematiken på samtliga enheter och försöker hela tiden ligga i framkant vad gäller senaste forskning runt matematik.

Paket från kultur/passion

Inom Kultur/passionslaget erbjuds olika paket. Det kan vara allt från förskolan upp till högstadiet. Paketet sträcker sig över en tidsperiod och har olika namn. Fem myror är fler än fyra elefanter, Syborg Stenstump, Gruppklimat m.m. Där kan passionslaget samarbeta utifrån sina kompetenser och sy ihop paket som passar skolor eller klasser. Paket som kan innehålla sång, musik, dans, idrott och som höjer kreativitet och självkänsla. Allt sker i samarbete med lärare, som en del av deras fortbildning.

Bibliotek

En av de viktigaste punkterna är läsandet. Undersökningar visar att svenska elevers läsförståelse försämrats under de senaste åren och därför är skolbibliotek viktiga. IDA arbetar med skolbibliotek, både övergripande och på olika enheter. Det gör att skolorna hela tiden kan få senaste information, nya böcker och man kan skapa en läslust.

I det här ingår olika satsningar, bl.a. samarbete med det internationella biblioteket och en årligt återkommande läskamp. I den nya läroplanen lyfts dessutom biblioteket fram som en av de viktigaste sakerna som måste utvecklas och finnas på en skola. Ytterligare en större satsning kommer ske inom IDA från hösten 2011, allt i enlighet med den nya läroplanen.

Olika insatser elevsociala

Beteendevetaren och socionomen i skolan

En av de unika satsningar som IDA står för är beteendevetaren och socionomen med utvidgat uppdrag inom skolan. Det är en satsning som gör att lärare kan få vara lärare och det elevsociala arbetet utförs av en kompetens som normalt inte finns inom skolans väggar.

Beteendevetaren fyller flera funktioner.

- Kan vara coach med motiverande samtal i förhållande till elev.
- Kan vara ett stöd för familjen som behöver hjälp att förstå sitt barn.
- Kan stötta/handleda lärare i klassrumssituationen och t.ex. skapa bättre kommunikation.
- Kan vara ledningsstöd och ingå i ledningsgrupp.
- Starta processer utifrån lösningsfokuserat arbetssätt. Ett bra exempel på det är Bjurhovdaskolans svinnprojekt, där elever minskat svinet i matsalen och nu är ett ex. för hela Västerås stad. Det har även blivit nominerat till EU:s miljöpris och kom trea i Europa.

Elevsociala team

I den nya läroplanen pratas om ett utvecklat elevstöd och elevhälsoteam. I det här arbetet skapas elevsociala team på IDA-skolor, där rätt kompetenser möts. Det kan vara skolsyster, kurator, socionomer, speciallärare och andra som drivs av det elevsociala arbetet.

BOT

BOT står för Back on track. Ett program skapat för att få tillbaka elever i skolan som har stor frånvaro. Det är skapat av beteendevetare och lärare på St Ilians skola. Det är ett program som är individuellt utformat. Det har gett strålande resultat. Som ett lysande ex. kan nämnas en elev som gick från noll poäng i sina betyg till 170 poäng. Enligt psykolog Håkan Edlund bygger BOT-gruppens framgång på dess småskalighet och att de arbetar med elevernas förutsättningar.

KOMET

Komet är metod som idag används i många skolor. IDA har använt den i utbildningssyfte, för att skapa en gemensam syn i grupper eller skolor som inte haft en gemensam värdegrund. Det finns utbildade handledare inom Komet och som i dagsläget utbildat över hundra lärare på olika IDA-enheter och lika många föräldrar.

Det finns olika typer av Komet. IDA har använt sig av både skolkomet och föräldrakomet. Utvärderingar visar goda resultat.

Tjejgrupper

IDA har tillsammans med skolor skapat ett kontinuerligt arbete med tjejgrupper. Undersökningar visar att tjejer presterar bättre men mår sämre i skolan. Resultaten visar i olika utvärderingar att tjejerna mår bättre när det finns tjejgrupper och får en större trygghet i skolan. Det finns även särskild satsning på somaliska tjejgrupper, som gett extra gott resultat. I dessa grupper har måluppfyllelsen även ökat med upp till 30 %. Vissa tjejgrupper utgår även från DISA, som arbetar med att få bort självskadebeteenden.

Sändning från UPS-radion

UPS-radio

Ett projekt som vi måste nämna, i all sin litenhet men som visar spännvidden inom IDA, är UPS-radio. Hösten 2009 drog en IDA-vägleddare Martin Larsson igång UPS-radio. En radio som lyfter positiva händelser och hälsningar på Bjurhovdaskolan. Varje fredag sänder UPS i fem till tio minuter ut i klassrummen.

Idag är det en del av verksamheten och någonting som elever och lärare ser fram emot. Det har också varit en del av förändringen för en skola som hade det tungt men där IDA medvetet arbetat med lösningsfokus och att lyfta goda exempel ur verksamheten. Trivsel har ökat och sjukskrivningstal har minskat bland personal och elever.

Olika insatser elevsociala

Hedersvåld

Hedersvåld är ett arbete som pågått i två år inom IDA, där två vägledare haft som uppgift att informera och möta frågor om hedersvåld. De har även tagit fram en handlingsplan för arbetet inom Västerås stad, som blev klar hösten 2010.

Handledning är en av de viktigaste bitarna när det gäller hedersvåld. Där möter vägledarna lärare eller andra professioner inom skolan, för att hitta vägar och bemöta hedersvåld.

Svinn-projektet Bjurhovdaskolan

Skolor av idag försöker skapa en medvetenhet runt miljöfrågor. Svinn-projektet på Bjurhovdaskolan är sådant. Det har med ett nytt ingångssätt fått elever att inte kasta mat och sedan se vinsten med det. Det har fått en sådan effekt att svinet minskat med nästan 40% och idag är på väg att bli en modell för hela Västerås stads skolrestauranger.

Det har fått Västerås stads folkhälsopris och kom trea i Europa i tävlingen **”Europa minskar avfallet”**. Totalt var det ca 5000 sökande i fem kategorier.

För att förstå vidden av det arbetet IDA gör vill vi även nämna en del andra projekt vid namn;

Filmprojekt jag ser, kursbaserat en/sv, ledarstöd, läxverkstad engelska, svenska och matte, rörelsematte, Skol-if, PUFF-teve, specialsatsning somalier, föräldramöten för annan etnisk bakgrund, hemspråk på dagtid, Forum för medkänsla, AIDA i klassrummet, intendent (arbetar mot ledning och utvecklar processer runt administration och ekonomi), Try-it IDA (en sommarlovsverksamhet som når hundratals barn varje sommar och där man får prova på sport och kultur) m.m.

Det har som sagt hittills varit runt 500 dokumenterade insatser och att nämna alla finns inte utrymme för. Men att göra på det här viset visar styrkan med IDA.

IDA är inte en enda metod men det är ett gemensamt synsätt - ett lösningsfokuserat, positivt arbetssätt och där utgångspunkten är att det går att förändra den svenska skolan.

Dessutom blir IDA alltid delaktig i elevvården och på så vis blir det även en hel del odokumenterade insatser, precis som i den vanliga skolan. Insatser där IDA-

vägledare möter personal och elever i samtal eller konfliktlösning, som leder till en skola som utvecklas. För det är inte enbart disciplin som krävs utan en positivt strukturerad vardag med olika ingångar som ger möjligheter till skolutveckling på många olika plan. Det finns ingen motsättning i att skapa en god skolmiljö, kreativa arbetsplatser och möten, tillsammans med en skola som arbetar mot en högre måluppfyllelse. En skola som tar Sverige in i framtiden.

Bjurhovdas fantastiska kokar som ligger bakom svinnprojektet

IDA:s sommarlovsverksamhet med inriktning idrott och kultur

Duktiga på att vara katalysatorer, säger Erik Johansson, enhetschef IDA

Erik Johansson är enhetschef för IDA. För honom är IDA riktig skolutveckling som utmanar skolkulturer.

Vilka är de största förändringar som IDA skapat bland skolor i Västerås?

Arbetet med IDA har nu på flera plan börjat ge resultat på alla enheter där IDA verkar. Några enheter har en generell positiv utveckling inom alla insatsområden.

Andra har klivit fram inom vissa, men haft svårt att utvecklas positivt inom andra delar.

Redan idag har flera av skolorna sett över sina rutiner och vidareutvecklat åtgärder för att förbättra resultaten i nationella proven i år 3 och 5 till våren 2010. För att lyckas med detta uppger allt fler i personalgruppen nödvändigheten att ha annan syn på elever.

Den nås genom att förstå vikten av att ha en annan kompetens (socionomer/beteendevetare, kulturkompetens och personal med en annan kulturell bakgrund) på skolorna som en integrerad del i det vardagliga arbetet. Flera lärare inom enheterna uppger att detta är en starkt bidragande orsak till att sjukfrånvaron bland personalen kraftigt har sjunkit.

Det som de flesta lärare och föräldrar lyfter i sina diskussioner med IDA:s vägledare som den viktigaste aspekten till att enheterna tagit flera steg framåt är att rektorerna tagit ett tydligare ledarskap de senaste åren.

Elever och barn verkar trivas bättre och känna sig mer trygga på skolorna/förskolorna som deltar i IDA än resterande skolor i Västerås stad. I stort visar PN-enkäten mycket fina siffror som visar detta.

En bidragande orsak till detta är att arbetat med att få en ökad förståelse genom förbättrad information och

Att de som skulle komma in i IDA skulle ha ett positivt förhållningssätt, ha hög kompetens och en sann tro på eleverna.

Erik Johansson, om hur IDA tänkte vid anställningen av IDA:s vägledare

personlig kontakt med föräldrar har börjat ge resultat.

Samarbetet med centrum för tvåspråkighet har också inneburit att enheterna har börjat med modersmål på skoltid och på så sätt lyckats få många fler elever börjat läsa modersmål. På Trollbacksskolan har över 90 % av dem som har rätt till modersmåls- undervisning det något tillfälle i veckan.

Senaste simtesterna gjorda av Västerås simsällskap för elever i år 3 visar att många av stadens elever har dåliga simkunskaper. Idag har så gott som alla elever på skolorna som har IDA i år 5 och 6 fullgoda simkunskaper. På några år har skolorna gått från över 24 % till 4 % som ej kan simma.

När du gick in som enhetschef för IDA, vilka visioner hade du och ledningsteamet?

Att våga ta in andra kompetenser - kulturella och yrkesmässiga - och utmana skolorna att skapa en hållbar utveckling. Vår vision var att skapa så bra resultat, att metoderna och arbetssätten vi förde in skulle stanna kvar.

Hur såg du på anställningar till det som är IDA-enheten idag?

Att de som skulle komma in i IDA skulle ha ett positivt förhållningssätt, ha hög kompetens och en sann tro på eleverna

Hur viktigt är ledarskapet ute på skolorna för en förändring?

IDA har alltmer märkt att ledaren har en mycket central roll i utvecklingen på sin enhet. En sak som blivit mer tydlig under åren är att svaga rektorer ger svaga resultat, vilket vi sett under projekttiden.

Därför är en av de mest centrala bitarna ute på skolorna att ha starka rektorer med visioner och som praktiskt är förankrade i verksamheten.

Ett tydligt ledarskap = tydliga resultat.

I en nyligen presenterad rapport från OECD Improving School leadership lyfts skickliga skolledare fram som en avgörande faktor för att eleverna ska lyckas i skolan. Skolledaren måste vara tydlig, rättvis, målmedveten och konsekvent (en som kan "kavla upp ärmarna och inte är rädd att få lite skit under naglarna"). Rektorn ska verka för att skapa förutsättningar för ett medledarskap bland personalen och stödja specifika insatser i utvecklingsprocessen.

Framgångar ger ändrad syn och arbetssätt

För att lyckas med detta behöver rektorskapet generellt sett tillföras nya kompetenser och uppdraget beskrivas utifrån andra föreställningar än dem som finns idag. Det förutsätts att rektorerna kan leda sina medarbetare i förändringsarbetet och att de klarar av att välja metod för det, men det är långt ifrån självklart att det är så. IDA har nu utifrån ovanstående valt att framföra vikten av att satsa på ledaren – utan en bra ledare är det svårare för IDAs delar att fungera och samverka. Det gäller att få ledaren att i sitt agerande verka för en positiv interkulturell utveckling på sin enhet, samt vara en pedagogisk ledare. De insatser som IDA kan erbjuda ett stöd i detta område är skolstudie, mentorprogram och kompetensutvecklingsinsatser för skolledare.

Vilka svårigheter har IDA stött på?

Rädsla och misstro - för att få till en förståelse måste man komma in i

hjärtat hos individen. och det kan för en del göra ont och vara en jobbig process. Innan man själv ser fördelarna med en förändring tror jag man försöker medvetet och omedvetet bevara det gamla.

Vad är styrkan med IDA?

Att det finns många olika kompetenser som är duktiga på att vara katalysatorer för förskolornas och skolornas personal att komma igång med sitt utvecklingsarbete.

Har ditt ledarskap förändrats någonting under de här åren?

Ja, definitivt. Jag tror att jag inte är lika "rädd" för konflikter utan kan se dem som berikande och ge mig chans att se världen utifrån nya glasögon. Ett interkulturellt synsätt är viktigt i mitt ledarskap.

Nu i efterhand, vilka är de viktigaste framgångsfaktorna för IDA?

IDAs största framgångsfaktor är att vi har tre insatsområden av strategisk natur som tillsammans har hållits ihop för att nå slagkraft. Dessa tre insatsområden är:

De tre insatsområdena som tillsammans hållit ihop för att få slagkraft.

Erik om om framgångsfaktorer för IDA

- Insatsområde Modersmål/Språk och kommunikation
- Insatsområde Familjestöd
- Insatsområde Passion/Kultur

Beskriv IDA i tre ord.

Samverkan
Interkulturellt
Lösningfokuserat

En solskenshistoria om att lära sig två saker samtidigt

Simskolan har kommit till för att måluppfyllelsen var så låg på IDA-skolorna och även inom Västerås stad. Att kunna simma borde vara en rättighet och är även ett kriterium i måluppfyllelsen för idrott.

Vid ett tillfälle skulle en klass ta sig från en skola med cykel till badet och alla elever hade lyckats få med sig cyklar eller lånat. De elever som inte hade egna cyklar hjälpte skolan till att ordna för. Eleverna hade till slut ställt upp sig på led och började cykla iväg.

Då hörs ett brak och ledaren vänder sig om.

Där ligger en tjej på backen med sin cykel.

Hon får hjälp upp och de ska iväg men samma sak händer igen. Det visar sig till slut att hon inte kan cykla.

Hon får istället skjuts till badet.

På vägen hem så följer hon med gruppen, eftersom några av hennes vänner turas om och låter henne låna en cykel för att lära sig cykla.

Veckan efter kommer hon till samlingen, med en cykel och ett stort leende och cyklar iväg med de andra.

Hon lärde sig också att simma under de här veckorna.

Ännu en solskenshistoria om kulturkrock

Ibland kan kulturkrockar skapa tårar. Det var som pojken som blev kallad äckel av sina klasskamrater.

När det var skolmat första dagarna på skolan han gick på, så åt han med händerna. Kamraterna tittade på honom men så fanns det dem som började kalla honom saker - som äckel.

Han blev jätteledsen och ville inte gå till skolan. Det blev möte och mamman kom till skolan och berättade att de ofta åt grytor med bröd. Och pojken gjorde samma sak i skolan. Men eftersom det inte fanns bröd åt han maten med händerna.

Han fick lära sig att i Sverige äter vi med kniv och gaffel och det blev en diskussion. För han var den enda i klassen som faktiskt tvättade händerna innan maten och då kunde man diskutera vad som var äckligt. Dessutom kunde man i klassen diskutera mat och kultur.

Allting slutade bra och pojken som var ett äckel visade sig vara den mest renliga. Och efteråt har det blivit många goda skratt och leenden.

IDA i media ett sätt att visa förändring

Att media visar intresse för en förändring i skolkultur är viktigare än någon kan tro. Det skapar en tro på att man är på rätt väg och en vi-känsla som byggs.

IDA har haft många artiklar genom åren i lokal press. Mest ros, ibland ris. Man ska helst lyssna på ros, och reflektera och kanske förändra när man lyssnat till ris. Men inte alltid. Det är inte alltid det enkla som är det hållbara utan det som ibland gör ont - för förändringar skapar alltid åsikter.

Tjejgrupp bildades - betygen sköt i höjden

Tre medarbetare - tre röster om IDA

Rana Saad Khazaal socioonom

Vad innebär IDA för dig?

För mig innebär IDA förändringsmöjligheter för elever, föräldrar, personal och ledning.

Vilka är IDA:s styrkor tycker du?

Att vi medarbetare har olika kompetens och erfarenhet och är starka drivande personer många gånger. Detta kompletterar skolans personal och samtidigt får vi igenom många nya tankar genom att vara påstridiga och envisa med vikten av nytt tankesätt och nya perspektiv.

Vilka är de största förändringar som du har märkt på den arbetsplats du varit på?

För min egen del så ser jag hur personalen och ledningen verkligen har ett förtroende för oss medarbetare men även ett ökat förtroende för dem emellan. Personligen innebär detta ett större engagemang från personal och ledning för det sociala arbetet gentemot elever, föräldrar och även övrig personal.

Vilka insatser brinner du själv för mest?

Självklart måste jag här välja de insatser av social karaktär såsom tjejgrupp, livskunskap etc då jag är utbildad socioonom.

Om du skulle möta en skola eller kommun som inte vet vad IDA är och varför de skulle ha ett liknande arbetssätt, vad skulle du säga till dem.

Jag skulle nog behöva beskriva IDAs tre ben mer ingående, dessa handlar om pedagogik, socialt arbete samt "kultur och passions" arbete. Jag skulle ett arbetssätt som bygger på lösningsfokuserad metodik med tyngdpunkt på individens starka sida. Vidare skulle jag även tillägga att det handlar om ett utvecklande förändringsarbete.

Mooner Hasler specialpedagog

Vad innebär IDA för dig?

Det är ett verktyg för att skapa en universell social och akademisk utveckling och integration. För mig är det ett verktyg för framgång samt ett sätt att lösa utmaningar som utbildningsväsendet och samhället konfronteras med nu och i framtiden.

Vilka är IDA:s styrkor tycker du?

IDA arbetar redan idag med specifika målgrupper så som somalier och andra etniska tillhörigheter som kommer från många olika ställen i världen. Många av IDA:s personal är flerspråkiga som behärskar många olika världsspråk.

IDA:s personal har pedagogisk utbildning och erbjuder handledning.

Vilka är de största förändringar som du har märkt på den arbetsplats du varit på?

Lärare har fått kunskap om vilka metoder som kan användas för att skapa ett interkulturellt lärande. IDA har gett nyanlända elever motivation till att gå i skolan, att ta skolan på allvar och att planera att skaffa sig en akademisk utbildning.

Vilka insatser brinner du själv för mest?

Att kunna hjälpa lärare att utveckla kunskaper för yrkesmässigt kunna lösa multikulturella utmaningar. Att uppmärksamma, respektera och acceptera människor med annan kulturell bakgrund. Att påvisa att IDA bidrar till intra- och interkulturell medvetenhet.

Om du skulle möta en skola eller kommun som inte vet vad IDA är och varför de skulle ha ett liknande arbetssätt, vad skulle du säga till dem?

Att vi lever i en global värld där alla är beroende av varandra och att vi måste inse att vi måste hitta lösningar för att detta inbördes förhållande ska fungera. Därför är det viktigt att ha skapa ett arbetsklimate där interkulturell acceptens befrämjas, vilket IDA gör.

Siv Eriksson dramapedagog

Vad innebär IDA för dig?

Jag får tillsammans med andra pedagoger och professioner utveckla idéer och förverkliga dem. IDA innebär för mig samverkan, glädje, möten, utmaningar och utveckling.

Vilka är IDA:s styrkor tycker du?

Att vi som arbetar inom IDA har olika professioner dvs. lärare, socioonomer, beteendevetare och estetpedagoger och att vi ges tid att samverka sinsemellan och gentemot skolpersonal. Vi representerar även en mångfald när det gäller etnicitet, kultur, språk och till viss del även religion.

Vilka är de största förändringar som du har märkt på den arbetsplats du varit på?

Jag arbetar på många arbetsplatser parallellt. Ofta handlar det om ämnesintegrerande projekt. Personalen jag möter uppskattar att kulturen kommer till skolan och att elever och lärare ges möjlighet att arbeta med fler uttrycksätt genom specifik kompetens som vi i kulturarbetslaget tillför.

Vilka insatser brinner du själv för mest?

Jag brinner för att få barn och ungdomar att växa i självkänsla och medkänsla. Insatserna kan se väldigt olika ut men det handlar alltid om "personligt växande". På samma gång handlar det lika mycket om att skapa en god anda i en grupp, där man tillåter och uppmuntrar varandra att växa.

Om du skulle möta en skola eller kommun som inte vet vad IDA är och varför de skulle ha ett liknande arbetssätt, vad skulle du säga till dem.

Det handlar om att nå fram till alla barn i skolan. Har vi en större mångfald bland oss i personalen på skolan, när det gäller olika professioner, bakgrund, kultur, språk, kön, ålder, då har vi också större möjlighet att nå fram till den mångfald av barn och föräldrar vi arbetar med och på så sätt nå våra uppsatta mål.

Resultat i form av siffror ett sätt att visa förändring

**IDA är ett framgångskoncept
för mer än några få skolor.**

**Det kan vara kaxigt att sticka
ut hakan och Jantelagen kan
slå hårt. Men IDA är någonting
som är en väg inte enbart för
Västerås utan skolor i hela
Sverige.**

Resultat, utvärderingar och
intervjuer talar samma språk - IDA
lyckas där andra misslyckas.

Det finns många orsaker till det.

Du/ni har kunnat läsa under några
korta sidor om framgångsfaktorer
för IDA och även resultat på olika
vis t.ex. *simning med ökad måluppfyllse
med ca 20%* och hur *tjejgrupper har ökat
måluppfyllelse i de grupperna som deltagit
med upp till 30%* för de som deltar.

*Svinnprojektet på Bjurhovda har minskat
matsvinnet med 40%*. Systemet i olika
varianter finns på flera skolor i
Västerås stad.

Ett annat ex. är skoltidning, där till
dags dato (efter fyra år) ca 900
elever varit involverade och *antalet
läsare enbart sista året ökat med 130 %*.

De sista tre månaderna har det varit
ca 50 000 bläddrade sidor.

På en specifik skola som

*Trollbacksskolan deltar ca 90% av
elever i hemspråksundervisning*

Ni har har också kunnat få ett litet
axplock ur olika projekt inom IDA,
som idag är permanenta delar av på
olika enheter eller inom Västerås
stad. Där ligger en del av styrkan.

Att starka vägledare med olika
kompetenser och viljor försöker
skapa projekt eller inriktningar som
skapar utveckling.

Allt med målet framför sig - att öka
måluppfyllelse och en ökad
attraktivitet.

Resultaten för skolor i hela Sverige
sjunker men de insatser som IDA
kommer in med visar att vi kan
bryta den trenden, och att vi kan
göra det med marginal.

Det är tyvärr många som kan se sin
situation på en skola som hopplös.

Den går inte förändra - på grund av
elever, föräldrar, område. Men IDA
har ett synsätt som är lösnings-
fokuserat.

Inom IDA pratar vi om offer eller
realistskola. Vi försöker komma till
realistskolan.

Du befinner dig där du är och du
har de elever du har. Jobba utifrån
det förutsättningar du har och
försök hitta lösningar - försök lyfta
fram goda exempel och skapa
processer som lyfter din verksamhet.
Först kan vi fokusera på St Ilians
skola som varit med i IDA från
starten.

Där kan man tydligt se en
förbättring när det gäller betyg i
årskurs 9.

Bilden nertill visar förändringen i
antal elever som är ännu icke
godkända i kärnämnen. Siffrorna är
efter alla insatser som IDA
genomfört, extra läxläsning och
lovskolor.

Ämne	2006	2010
Sv	11,3	5,2
En	8,5	7,9
Ma	10,2	5,2

Statistik över hur förbättring
skett i tre kärnämnen från 2006
till 2010 på St Ilian.

En stor anledning till att St Ilian når
klart bättre siffror är att skolan kan
erbjuda extrastöd i matematik, som
motsvarar ett helt läsårs studier i ett
år (höstlov, vinterlov, sportlov,
påsklov och sommarskolor). Till det
finns extra läxläsning.

TRE RÖSTER OM IDA NÄR DET FORTFARANDE VAR PROJEKT

Eva Cederberg, T.f. direktör Pedagogiska nämndernas stab

IDA banar väg för ett annorlunda
samarbete inom förskolor och
skolor. När nya kompetenser utifrån
kommer in ger det ett mervärde
och nya möjligheter för barnen.

Pär Erikson, F.d. Direktör pro Aros.

IDA är ett viktigt projekt för att
stärka den kommunala skolan i
Västerås. I projektet finns ett
spännande nytänk som leder till
utveckling och bara mer av
samma sak, som vi alltid gjort. IDA
ger oss många nya möjligheter.

Lennart Fast, Direktör Kultur, idrott och fritid

Jag hoppas och tror att IDA ska
visa vilken kraft det ligger i
passion och kultur för att att
stärka identitet och goda resultat
i skolan. Något som alla barn i
Västerås bör få uppleva.

Mer siffror om IDA Sjukfrånvaro, trivsel och trygghet

På St Ilian kan man även se hur sjukfrånvaron sjunkit.

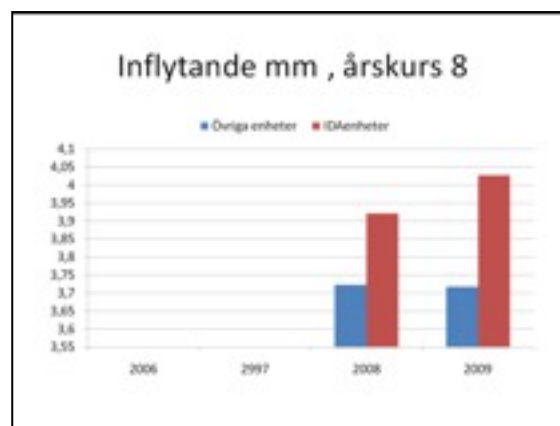
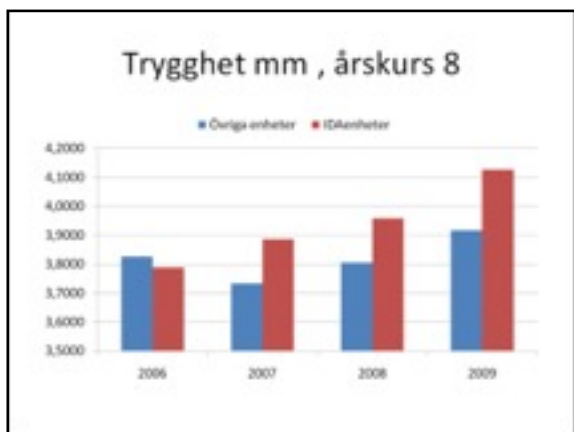
Sjukfrånvaron januari 2006 var 11,74 sjukfrånvarodagar och anställd. Om vi sedan tittar fyra år senare är sjukfrånvaron nere i 2,97. Det är en markant skillnad.

För att ta en liknande jämförelse kan vi ta Vallbyskolan. Där var sjukfrånvaron 16,3 sjukfrånvarodagar när vi gick in och när vi lämnade enheten var den nere i 5,7. Liknade siffror finns på nästan samtliga enheter som IDA klivit in på.

En orsak till minskad sjukskrivning är att lärare får vara lärare och kan få stöd i det svåra samtalet av t.ex. socionomer och beteendevetare. När det gäller betyg har St Ilian, som får vara en jämförelseskola, 2006 193,5 i genomsnittligt meritvärde. 2010 hade 206,6 i meritvärde. En jämförelse kan ses i hur de praktisk-estetiska ämnena har utvecklats. Där har antalet godkända betyg ökat, t.ex. i musiken från 11,9% ännu icke godkända till 5,4 över de här fyra åren. Liknande tendenser syns i samtliga praktiskt-estetiska ämnen.

Pedagogiska nämndernas enkät är ett annat sätt att mäta hur IDA:s arbete påverkar ute på skolorna. Där kan vi få se hur trivsel och trygghet är på skolorna. För att ta både St Ilian och Bäckbyskolan (som inte längre har hjälp av IDA) som ex. kan vi se hur trivsel och trygghet ökat.

Enkäten för ett år sedan visar att de enheter som varit med inom IDA har en mer positiv trend än övriga enheter i stan när det gäller trygghet, normer och värden, och information.

Pedagogiska nämndens enkäter visar hur IDA de mjuka värdena som trygghet och inflytande ökat på de enheter som har IDA i förhållande till andra enheter. Den här undersökningen visar samtliga IDA-enheter som röda.

Emausskolan resultat i form av utvärdering

Resultat kan även fås fram genom utvärderingar på skolor. Emausskolan var en skola där CF2 kom in i verksamheten, ett politiskt beslut. Det uppstod direkt konflikter och missförstånd, både bland barn och vuxna.

IDA gjorde en skolkulturstudie och utifrån den gjordes vissa insatser. Här är utdrag och resultat ett år senare från Emausskolan, dels från PN-enkät och egna utvärderingar.

” Genom resultaten på PN enkäterna för år 5 kan man observera en tydlig förbättring gällande trivsel, trygghet, arbetsro samt elevernas påverkan gällande deras arbetssätt.”

” Många utvecklingar har skett sedan IDA:s ankomst till skolan. Skolan har haft önskemål om att förbättra atmosfären och miljön via ökat samarbete mellan enheterna. Detta har ägt rum via diverse insatser som har genomförts. Personalen upplever att det har blivit lättare att

integrera med varandras enheter. Det har enligt en utav ledarna blivit större samverkan mellan pedagoger, skolledare och i slutändan elever.”

”IDA gör en stor skillnad genom att IDA bidrar med erfarenhet, kunskap och nytänk som brobyggare mellan Emausskolan och CF2”. Detta är en utav reflektionerna om IDA:s närvaro på skolan under höstterminen - vårtermin 09/10.

Eleverna tycker att konflikter på skolgården har minskats betydligt. Eleverna talar om att via gemensamma lektioner så som skoltidningen samt fadderverksamheten har de lärt känna barn från andra länder och märkt att det fungerar och det i sin tur har lett till att deras tidigare syn har förändrats.

En förändringsprocess resultat i form av ett brev

Vi pratar ofta om att en förändringsprocess tar tid och i vissa fall kan det göra ont. Ett brev och utvärdering från en förskola om processen visar det och är en del av hur vi kan redovisa resultat. Nedan följer en del utdrag ur texten, skriven av en förskolechef.

När jag började på förskolan, som förskollärare, för drygt 2 år sedan (januari -09) möttes jag av en personalgrupp som var väldigt negativ i sitt arbete och många hade ett väldigt annorlunda förhållningssätt. Detta visade sig framför allt gentemot personalen men även barnen påverkades i väldigt negativ bemärkelse av detta, enligt min mening. Det var inte vad jag var van vid ifrån mina tidigare erfarenheter från förskolor, samt från lärarutbildningen. Det fick mig att reagera och jag funderade många gånger på om jag skulle fortsätta på denna förskola. Idag är jag glad att jag gjorde det!

Efter ett halvår, förlorade vi en hel del barn på förskolan, vilket gjorde att vi var övertaliga bland personalen. Det var en jobbig tid men idag kan jag se meningen med att det hände. Vi gick från 35 barn vårterminen -09, till 19 barn höstterminen -09. Vi fick säga upp personal och självklart blev det den utbildade personalen och några av barnskötarna som drabbades. Vi var fast beslutna att behålla förskollärarna. Eftersom också den dåvarande chefen varslades p.g.a arbetsbrist blev jag tillfrågad att ta över ledarskapet på förskolan, i min förskollärartjänst.

I denna veva kom också IDA-projektet in i vår verksamhet. Tillsammans med IDA-vägledarna kunde vi diskutera fram olika lösningar. Att ett stort problem var personalens förhållningssätt kunde även de hålla med om. Likaså att få en bra relation till föräldrarna, var något som en IDA:s vägledare, Hanan, såg att hon kunde hjälpa oss med. Vi tyckte att vi redan hade en bra relation, men insåg ganska snart att det fanns mycket kvar att jobba med. Bl.a. har några föräldrar idag gått Komet (föräldrautbildning) genom Hanan, vilket var väl behövligt. Tillsammans har vi även diskuterat fram olika sätt, hur vi kan få ett bättre samarbete med hemmen.

Vi började höstterminen -09, att införa en språk- och matteinriktning med fokus på lekens betydelse, då vi bara hade haft lek och språk tidigare. Jag ansåg att matematiken var minst lika viktig och försökte börja införa denna i den dagliga verksamheten. Men det var aningen svårt att få med personalen som redan tyckte att vi jobbade med detta. Så när vi fick en IDA-vägledare som är språk- och mattepedagog,

Ingela, och som kunde visa och förklara matematikens betydelse.

När vi hade så lite barn som 19 stycken, var vårt mål att bygga en bra grund som gjorde oss som personal tryggare och starkare, så att vi sedan kunde ta emot fler barn och anställa fler utbildade förskollärare. Det droppade in fler och fler barn och efter ett tag kunde vi anställa en förskollärare. Höstterminen -10 kom en duktig och erfaren förskollärare till oss.

Dessutom reagerade föräldrar på att det ständigt var ny personal på förskolan. Under hela den här tiden fanns IDA med och stöttade oss, vilket underlättade enormt. De fungerade som bollplank för personalen, hjälpte till att hitta lösningar. Som många andra förskolor har vi barn i behov av särskilt stöd och även här fick IDA en betydande roll då de stöttade oss i detta och med barnens föräldrar. Vi började få kontakt med familjecenter, via Hanan och även idag har vi regelbundna BVT-träffar för att lyfta fram olika problem och hitta lösningar på dessa.

Just nu har vi 35 barn på förskolan och vi ser en klar förbättring i hela verksamheten och bland personalgruppen. Personalen upplevs mycket positivare nu när det är mer stabilt och detta har smittat av sig även på barnen. På 3-5 års avdelningen har vi i nuläget 24 barn men som är uppdelade i två grupper.

Sammanfattningsvis har vi idag en härlig, kunnig och fräsch personalgrupp som vill mycket och engagerar sig i barnen och deras utveckling. En märkbar skillnad idag är att personalen väljer att se lösningar istället för problemen. Personalen valde på sin fritid att göra hembesök hos de barn och föräldrar som ville och detta har vi bestämt, är något som kommer att bli en årlig tradition.

Vi upplever att vi har trygga barn och nöjda föräldrar, men arbetar naturligtvis på att ha ett gott samarbete med hemmen, vilket vi anser är av stor vikt. Detta upplever vi också att föräldrarna uppskattar väldigt mycket. Vi försöker hålla en god kvalitet genom att bl.a. ha pedagogiska diskussioner minst en gång i månaden.

Vi har fått en tydlig struktur, både i ledarskapet och i verksamheten vilket har gett goda resultat. IDA kom i rätt tid till oss, när vi behövde hjälp som mest. Vi har kämpat mycket i egen kraft och det har gett resultat. Men IDA har varit ett otroligt bra stöd i allt arbete, vilket vi är oerhört tacksamma för.

Slutord styrkan som bär oss in i framtiden

av Erik Johansson och Robert Klåvus

Vad är det som gör att IDA kan vara en förebild för andra skolor och kommuner? I det ni har läst finns en del svar. Att ha en samverkan mellan tre insatsområden - familjestöd, passion och språk/kommunikation - är en stor framgångsfaktor. För det skapar möten inom skolan, fritiden, föräldrar, elever och boende i ett närområde.

Det skapar även en helhet.

Men vilka lärdomar kan vi delge andra och där visa på erfarenheter som andra kan använda?

För där ligger ändå nyckeln till någonting som andra kan använda.

Lärdomar är att, när man ska förändra en organisation kan det ta tid. Alla har olika förväntningar på skolan men alla vill ha en bra arbetsplats där elever tar till sig kunskap och växer som människor.

Samtidigt är det viktigt att vara tydlig att förändring många gånger är nödvändig när en skola fastnat. Egentligen är det som uttrycket - du kliver inte ner i samma flod två gånger. All verksamhet är sådan, där vi arbetar med mjuka värden. Både ungdomar och vuxna utvecklas och förändras, precis som floden som inte är sig lik dagen efter.

Och så måste även organisationen förändras - i små och stora steg - eller anpassa sig efter verkligheten vi lever i.

En hel del av det som IDA arbetat med kan idag skolor använda till ingen eller liten kostnad:

verkstäder för läxarbete

elevsociala team

skoltidning

tjejgrupper

antiskolkarbete som BOT

sommarskolor

arbetsgrupper inom olika ämnen som t.ex. matematik

satsning på hemspråk på dagtid

Alla dessa insatser och flera andra som vi inte valt att lyfta fram här är saker som skolor kan göra inom ramen för sin verksamhet redan idag - och det kommer att ge resultat. Bara skolor arbetar metodiskt och medvetet, med att hitta lösningar.

Våra erfarenheter säger oss även att ledarskapet är väldigt viktigt. En rektor eller verksamhetschef som vågar gå i täten för en positiv utveckling på sin skola och ger vuxna möjlighet att vara ledare, skapar en stark verksamhet. För kan vuxna vara positiva ledare blir även elever positiva ledare. Vi har lyft

fram att ett arbetssätt som IDA skapar t.ex. kan minska sjukskrivningar och enbart där blir verksamheten mer stabil, med en lärarkår som är där. Att våga lyfta in andra kompetenser - socionomer, beteendevetare och kulturarbetare inom skolan, skapar en mer hållbar skolutveckling.

Vi har försökt visa på en del av de resultat som skett under de här åren. Det vi gör är att vi skrapar på ytan, eftersom utrymmet inte är så stort. Men det går att lyfta fram många resultat som talar samma språk. En positiv utveckling när det gäller måluppfyllelse, en bättre social studiero, ökad trivsel.

Den svenska skolan är idag ett av de mest debatterade områdena och de här frågorna kommer upp.

Skolan hamnar i fokus, oftast negativt.

Kan till viss del vara befogat men det gör också att skolan lätt blir till ett offer. Skolan borde istället ligga i framkant, när det gäller utveckling, användande av ny teknologi som pedagogiska hjälpmedel och metoder för en bättre pedagogik och att skapa en bättre skolmiljö. Det anser vi att IDA gör.

Under vår tid i IDA har vi ofta slagits av att det finns så många engagerade skolledare, pedagoger, och andra medarbetare i skolan i Västerås som gör ett fenomenalt arbete.

Ett arbete som ibland är helt avgörande för om eleverna ska lyckas i framtiden. Därför kan vi inte nog framhålla hur viktigt det är att se till det som fungerar.

Vår inblandning i 14 skolor och förskolor under fyra år, har fått oss att än mer inse att en skola som har många elever som saknar behörighet till de nationella programmen, ändå kan vara en bra skola.

Framgångsfaktorerna för dessa är att jobba med språket, kulturen (passionen) och det elevsociala arbetet. Vi får inte nöja oss med detta och slå oss till ro, utan vi bör alltid ha höga förväntningar på alla elever och lärare samt sporra och utmana till en ständig utveckling av verksamheten.

Viktigt är också att vi inom skolan finner glädjen och ser barnets unika förutsättningar och att olika kompetenser kommer in i verksamheternas kärna, i skolans fall oftast klassrummet. För får du vara med att tycka till och förändra, då blir skolan allas arbetsplats - rektor, personal, elever och föräldrar - och du blir en del av styrkan som bär oss in i framtiden.

Och det gör vi tillsammans.